

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

A STUDY OF THE PROBLENS AND NEEDS ON PARTICIPATION IN
EDUCATIONAL MANAGEMENT OF BASIC EDUCATION SCHOOL
COMMITTEE IN STUK DISTRICT, BURIRAM PROVINCE

ทองม้วน ศรีเจริญ

สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ตามขอบข่ายภารกิจ การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป

กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 258 คน ได้มาจากการสุ่มจากประชากรทั้งหมด 768 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสัดส่วนของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) แล้วทำการสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบสำรวจรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Form) ซึ่งแบบสอบถามได้นำไปทดลองใช้ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.962 สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างเป็นรายด้านและโดยรวม จึงทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

1.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านวิชาการ รองลงมาคือด้านด้านบริหารทั่วไป ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ ตามลำดับ

1.2 ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากร รองลงมาคือด้านวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป และด้านงบประมาณ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

2.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาต่างระดับกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการ พบว่า โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการ พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนความต้องการ พบว่า โดยรวมทุกด้าน และรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในแต่ละด้านมากที่สุดดังนี้ ด้านปัญหา ได้แก่ โรงเรียนยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามา มีบทบาทในการร่วมวางแผน พัฒนางานวิชาการเท่าที่ควร ด้านความต้องการ ได้แก่ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การจัดการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The purposes of this study were : 1) to investigate the problems and needs on the participation in educational management of basic

การประชุมทางวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 3

education school committees in Stuk district, Buriram province, and : 2) to compare the opinions of the problems and needs on participation of basic education school committees based on the 4 aspects of educational management in schools: academic, budget, personnel and general administration. The samples included 258 basic education school committees who were recruited from 768 people. The samples were selected through the Table of Krejcie and Morgan and simple random sampling, respectively. The research instrument was a 3 – part questionnaire, including checklist, rating scale and open form with its reliability of 0.962. The statistics used to analyze the collected data were percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by independent samples t-test and one- way analysis of variance. If the significant differences were found, the Scheffe' method was used with the level of statistical significant difference set at .05.

The results were as follows:

1. The results of the problems and needs on participation in educational management of basic education school committees in Stuk district, Buriram province:

1.1 The problems on the participation of basic education school committees in Stuk district, Buriram province as a whole was at moderate level. The problems ranked from the most to the least were academic, followed by general administration, personnel and budget, respectively.

1.2 The needs on participation of basic education school committees in Stuk district, Buriram province as a whole was at high level. The needs ranked from the most to the least were personnel, followed by academic, general administration and budget, respectively.

2. The results of comparison about the problems and needs on participation in educational management of basic education school committee in Stuk district, Buriram province:

2.1 The problems on participation in educational management of basic education school committees in different educational management levels in Stuk district, Buriram province as a whole was not different. When considering in each aspect, it was found that there was a statistical significant difference at .05 in

the aspect of personnel. In contrast, there were not different both as a whole and in each aspect in terms of the needs.

2.2 The problems on participation of in educational management of basic education school committees in different educational levels in Stuk district, Buriram province as a whole was not different. When considering in each aspect, it was found that there was a statistical significant difference at .05 levels in the aspect of academic. In contract, the needs on participation as a whole were a statistical significant difference at .05 levels. When considering in each aspect, it was found that there was a statistical significant difference at .01 levels in the aspect of academic.

2.3 The problems and needs on participation in educational management of basic education school committees in different positions in Stuk district, Buriram province both as a whole and each aspect were not different.

3. The additional opinions and suggestions of basic education school committees in Stuk district, Buriram province were that the highest problem is the schools do not have a chance to plan and develop the academic administration. In terms of the needs, the schools should provide activities for teachers, parents and students to meet and exchange their opinions together to find out the problems and the ways to develop the education effectively.

Key words: Basic education school committees, Educational management of basic education, Participation in educational management

บทนำ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรต่างๆ ไว้ในหลายมาตรา ซึ่งการส่งเสริม สนับสนุน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคประชาชนนั้น มีรากฐานความเชื่อในคุณค่าและศักยภาพของคนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมจึงเป็นการให้ทุก ๆ ฝ่ายได้เข้ามาเกี่ยวข้อง มีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในลักษณะของกิจกรรม และดำเนินชีวิตในชุมชนอย่างมีศักดิ์ศรีและเท่าเทียมกันในด้านสิทธิ อำนาจ หน้าที่ตามแนวทางแห่งประชาธิปไตย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือเป็นตัวแทนของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตชุมชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน ด้วยเหตุผลสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน มีหน้าที่โดยตรงในด้านการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด จึงมีความสนใจในการที่จะศึกษาถึงปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การประชุมทางวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 3

ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับนำไปประกอบการวางแผนในการที่จะส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมืออันดี ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างเป็นระบบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา วุฒิการศึกษา และสถานภาพตำแหน่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 จำนวนทั้งสิ้น 768 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม ตารางสัดส่วนของ เศรษฐีและเมอร์แกน (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2541, 113) ได้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 258 คน แล้วทำการสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2541, 116-118)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้สอบถาม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ซึ่งจะบอกให้ทราบถึงตัวแปรอิสระ คือ ระดับการจัดการศึกษา วุฒิการศึกษา และ สถานภาพตำแหน่ง แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้าน วิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับ ปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Form)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง นำแบบสอบถามส่งถึงสถานศึกษาที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 258 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา และสมบูรณ์ จำนวน 235 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.80

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วดำเนินการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. การศึกษาระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา และวุฒิการศึกษา และสถานภาพตำแหน่ง โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
5. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหา/ความต้องการมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหา/ความต้องการมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหา/ความต้องการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหา/ความต้องการน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหา/ความต้องการน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

1.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน อำเภอ สตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านวิชาการ รองลงมาคือด้านด้านบริหารทั่วไป ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ

1.2 ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากร รองลงมาคือด้านวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป และด้านงบประมาณ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

2.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาต่างระดับกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาต่างระดับกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอ สตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอ สตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.6 ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในแต่ละด้านมากที่สุดดังนี้ ด้านปัญหา ได้แก่ โรงเรียนยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามา มีบทบาทในการร่วมวางแผน พัฒนางานวิชาการเท่าที่ควร ด้านความต้องการ ได้แก่ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาต่างๆ ตลอดจนจนแนวทางในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

